

שימו לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

הוראות

א. משך הבחינה: שעותיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – עיון בתורה (בראשית, דברים)	–	(22x2)	–	44 נקודות
פרק שני – עיון בנביאים ראשונים	–	(14x3)	–	42 נקודות
פרק שלישי – בקיאות בספרים יהושע, שופטים,				
שמואל א	–	(14x1)	–	14 נקודות
	–			100 נקודות
				סך הכול

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.

ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – עיון בתורה (בראשית, דברים) (44 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 1-5 (לכל שאלה – 22 נקודות).

1. בראשית, כ"ג, א'–ד'

- א. "מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" (פסוק א').
רש"י: "נכתב 'שנה' בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו".
מה נדרש בכל כלל? (8 נקודות)
- ב. "בקריית ארבע הוא חברון" (פסוק ב').
מדוע מכונה חברון "קריית ארבע"? כתבו את שני הפירושים של רש"י. (8 נקודות)
- ג. "גר ותושב אנכי עמכם" (פסוק ד').
לפי רש"י, איך ייתכן כי אברהם היה גם "גר" וגם "תושב"? הסבירו לפי הפשט אן הדרש. (6 נקודות)

2. בראשית, כ"ז, א'–ד'

- א. "ותכהין עיניו" (פסוק א').
לפי אחד מן הפירושים של רש"י, הסבירו מדוע כהו עיניו של יצחק. (7 נקודות)
- ב. עיינו בפסוק ב'.
לפי רש"י, מדוע חשש יצחק דווקא עכשיו מפני יום מותו? (8 נקודות)
- ג. "ועשה לי מטעמים" (פסוק ד').
לפי ספורנו, מדוע ביקש יצחק מעשו שיכין בעבורו מטעמים? (7 נקודות)

3. בראשית, מ"ח, ז'–י'

- א. עיינו בפסוק ז'.
על פי רש"י, הסבירו מדוע יעקב מזכיר את קבורת רחל בדרך. (7 נקודות)
- ב. "וירא ישראל... ויאמר מי אלה" (פסוק ח').
על פי רש"י, מה ראה יעקב, ומהי המשמעות של השאלה "מי אלה"? (7 נקודות)
- ג. "ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות... וישק להם ויחבק להם" (פסוק י').
על פי ספורנו, הסבירו מדוע נכתב שיעקב אינו יכול לראות, ומדוע הוא נישק וחיבק את בניו של יוסף. (8 נקודות)

4. דברים, ל"ג, י"ח-כ"ב

א. "שמח זבולן בצאתך ויששכר באהליך" (פסוק י"ח).

על פי רש"י, הסבירו את הברכה של יעקב לזבולון ואת ברכתו ליששכר, והסבירו מדוע הן כתובות בפסוק אחד.
(8 נקודות)

ב. "ולגד אמר... כלביא שכן" (פסוק כ').

"דן גור אריה" (פסוק כ"ב).

על פי רש"י, הסבירו מדוע נמשלו שני השבטים האלה לאריות. (7 נקודות)

ג. עיינו בפסוק כ"א.

על פי רש"י, מהי ה"ראשית" שרצה גד, ומדוע רצה זאת? (7 נקודות)

5. דברים, ל"ד, א'-ה'

א. "ויראהו ה'... ואת כל נפתלי ואת ארץ אפרים ומנשה" (פסוקים א'-ב').

כתבו מי הם המנהיגים שהראה ה' למשה בשניים מן המראות המודגשים בקו, ומה הם המאורעות שהראה לו בהם.
הסבירו על פי רש"י. (8 נקודות)

ב. "לאמר לזרעך אתננה הראיתיך..." (פסוק ד').

(1) על פי רש"י, מה נצטווה משה לומר, ולמי נצטווה לומר זאת?

(2) על פי רש"י, מהו הקשר בין דברים אלה ובין המשך הפסוק "ושמה לא תעבד"?

(7 נקודות)

ג. "וימת שם משה" (פסוק ה').

מה מקשה רש"י על דברים אלה, ומה הם שני ההסברים שרש"י מביא? (7 נקודות)

פרק שני – עיון בנביאים ראשונים (42 נקודות)

ענו על שלוש מן השאלות 6–11 (לכל שאלה – 14 נקודות).

שימו לב: יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

6. יהושע, ו'

- א.** "ויריחו סגרת ומסגרת" (פסוק א').
מה הכפילות בפסוק זה מלמדת? (4 נקודות)
- ב.** "והיתה העיר חרם" (פסוק י"ז).
הסבירו מדוע. (5 נקודות)
- ג.** הסבירו את קללת יהושע בפסוק כ"ו. (5 נקודות)

7. יהושע, ז'

- א.** "וימעלו בני ישראל מעל בחרם ויקח עכן... מן החרם" (פסוק א').
מה היה חטאו של עכן? הסבירו מדוע חטאו של היחיד נחשב חטא של עם ישראל כולו. (4 נקודות)
- ב.** "ויאמר ה' אל יהושע קם לך" (פסוק י').
הביאו שני הסברים לאמירה "קם לך". (5 נקודות)
- ג.** עיינו בפסוקים י"ד–י"ח.
הסבירו כיצד נלכד עכן. (5 נקודות)

8. שופטים, ד'

- א.** עיינו בפסוקים ד'–ה'.
מה אפשר ללמוד מפסוקים אלה על דבורה הנביאה? כתבו שני פרטים. (5 נקודות)
- ב.** "לך ומשכת" (פסוק ו').
הסבירו מה הצטווה ברק לעשות, וכתבו מדוע הצטווה בלשון זו. (4 נקודות)
- ג.** "אפס כי לא תהיה תפארתך על הדרך אשר אתה הולך" (פסוק ט').
כתבו מה הם שני ההישגים שאיש צבא יכול להתפאר בהם, והסבירו מדוע במלחמה זו לא יוכל ברק להתפאר בהישגים אלה. (5 נקודות)

9. שופטים, י"ג, א'–ט"ז

א. בַּדָּק (לפסוק ב'): "ויש לתמוה היאך מי שציווה עליו הבורא יתברך להיות קדושתו מן הבטן איך נטמא בבנות הפלישתים..."

כיצד רד"ק מיישב את תמיהתו? (5 נקודות)

ב. "והוא יחל להושיע" (פסוק ה').

במה שונה התשועה שהושיע שמשון מתשועת השופטים האחרים? (4 נקודות)

ג. "ויאמר מנוח... נעצרה נא אותך... ויאמר מלאך ה'... אם תעצרני לא אכל בלחמך ואם תעשה עֲלֶהּ לה' תעלנה" (פסוקים ט"ו–ט"ז).

הסבירו את תשובת המלאך על דברי מנוח. (5 נקודות)

10. שמואל א, י"ח, י'–כ"ו

א. "כי היה ה' עִמּוֹ" (פסוק י"ב).

על פי פסוקים י"א–י"ב, כיצד ידע שאול שה' היה עם דוד? (5 נקודות)

ב. עיינו בפסוק י"ז.

מדוע התנה שאול תנאי לנישואי דוד עם מרב בתו? (4 נקודות)

ג. עיינו בפסוק כ"ב.

מדוע שלח שאול את עבדיו לשכנע את דוד לשאת את מיכל בתו, ומה אמרו העבדים לדוד כדי לשכנעו לשאת

את מיכל? (5 נקודות)

11. שמואל ב, ה', א'–י'

א. עיינו בפסוקים א'–ב'.

הסבירו את שני הטיעונים בדבריהם של שבטי ישראל לדוד. (5 נקודות)

ב. "כל מכה יִבְסִי ויגע בצָנּוֹר" (פסוק ח').

מהו ה"צינור", ומה ייעשה למי שייגע בו? (5 נקודות)

ג. עיינו בפסוק ט'.

מהו ה"מלוא", ומה בנה דוד? (4 נקודות)

פרק שלישי – בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א (14 נקודות)

ענו על שאלה 12.

12. לפניכם עשרה סעיפים (א-י), ובהם קטעי פסוקים.

בחרו בשבעה מן הסעיפים, העתיקו למחברתכם את האות המציינת כל סעיף שבחרתם, וכתבו ליד האות על מי נאמרו הדברים, ובאיזה הקשר הם נאמרו (לכל סעיף – 2 נקודות).

א. "והיה כל אשר יצא מדלתי בַּיְתֶךָ החוצה דמו בראשו".

ב. "וישימָה תל עולם שממה עד היום הזה".

ג. "ויהיו חֹטְבֵי עֲצִים וּשְׂאֲבֵי מִים לְכָל הָעֵדָה".

ד. "והנה אֲדֹנֵיהֶם נָפַל אֶרְצָה מֵת".

ה. "אז רפתה רוחם מעליו בדברו הדבר הזה".

ו. "מה לי וְלָךְ כִּי בָאתָ אֵלַי לֶהֱלַחַם בָּאֶרֶץ".

ז. "נתן אלהינו בידנו את אויבנו ואת מחריב ארצנו".

ח. "כי אין כמהו בכל העם".

ט. "טעם טעמתי בקצה המטה אשר בידי".

י. "ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום המעשה".

בהצלחה!